

Flomsikring av Rukkedøla - Notat Landskap

Fagnotat landskap datert 28.02.2025 fra Henning Larsen har en forenklet analyse av dagens situasjon (s. 6-12), og beskriver hvordan det nye tiltaket med flomsikring, vil endre og påvirke landskapsbilde. (se arealplaner.no/nesbyen3322/arealplaner/215?term=Nesflata).

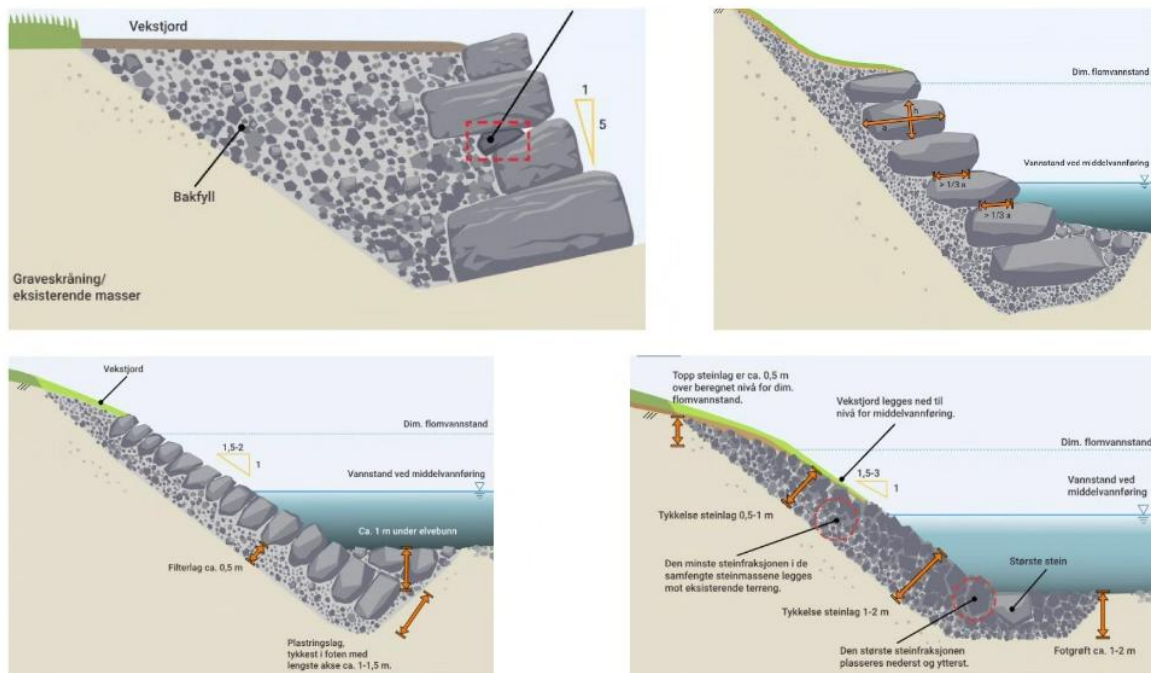
Nesbyen ligger i en dalbunn med flate elvesletter, omgitt av skogkledde åssider. Vassdragene Rukkedøla og Hallingdalselva er viktige landskapselementer og barrierer i landskapet. Elvelandskapet langs Rukkedøla, har særpreg. Elven slynger seg gjennom dalen og skaper et landskap med bratte skrenter, frodige områder med vegetasjon, og rolige vannflater. Rukkedøla har et dynamisk landskap, hvor elvebreddene er både åpne og tett vegeterte, og området gir et preg av vill og urørt natur. Nesbyen har rik grønnstruktur, flere rekreasjonsmuligheter, variert bebyggelse og et visuelt åpent kulturlandskap ved Jørgenmoen.

Det er planlagt at flomsikringen skal knyttes til turstien "Nesbyen rundt", slik at flomsikringen blir en integrert del av det eksisterende stisystemet. Slik vil tiltaket også bidra til å styrke grønnstrukturen og mobiliteten i Nesbyens sentrum. Etter at Hans førte til ødeleggelsen av to av de eksisterende gangbroene over Rukkedøla, mangler turstien viktige forbindelser for å være komplett. For å hindre at Rukkedøla blir en barriere for rekreasjon, er det viktig å gjenopprette gangbroene over elven. Dette legger planforslaget til rette for. Plasseringene av disse gangbroene er gjort med hensyn til turstisystem, lokale hydrologiske forhold, flom og landskapsbilde. Det er tenkt at gangbroene er plassert over fremtidige flomnivåer, samtidig som de legger til rette for økt bruksverdi gjennom unike landskapsopplevelser og møteplassfunksjoner.

Langs Rukkedøla vil bebyggelsen ligge nær flomsikringen. For å skape en avstand mellom bygningene og elva, tilstrebes det å inkludere tilstrekkelig areal for en buffersone med vegetasjon. Det er i dag mer sammenhengende kantvegetasjon på store strekninger på nordsiden av Rukkedøla. Utgangspunktet for flomsikringen er å beholde nordlige bredde av Rukkedøla uendret. Eksisterende parkanlegg ved Hajem bru videreutvikles som flomsikrings- og rekreasjonsområde.

Flomsikringsprosjekter er en viktig del av klimatilpasning, da de beskytter mot økte flomrisikoer som følge av klimaendringer og ekstreme værforhold. Landskapskonseptet "Hælug" er hallingmål, og står for noe som er robust og sterkt. I overført betydning er flomsikringen en robust konstruksjon som skal sikre at tettstedet tåler naturkreftene i fremtiden, samt beskytte beboerne og Nesbyen som samfunn. Flomsikringen av Nesbyen vil gi positive ringvirkninger, og kunne gi muligheter for videre stedsutvikling.

Flomsonekartene viser at det er langs sørlige bredd av Rukkedøla at vannet vil kunne gå over bredden og inn i bebyggelsen. Langs sørlige bredd av Rukkedøla fra Hajem bru og ned til markedsplassen, hvor flomsikringen går over i flomvoll, planlegges det derfor en sikring av naturstein. Sikringen kan få preg av tørrmur eller steinplastring, jfr. Sikringshåndboka (veiledere.nve.no/sikringshandboka).

Eksempler på sikring med tørrmur og forskjellige former for plastring med naturstein. Det er hovedsakelig på sørlige bredden av Rukkedøla fra Hajem bro og 500 meter nedstrøms at denne utformingen tenkes benyttes.

Strekningen er nesten 550 meter lang, og av hensyn til bl.a. landskapstilpasning vil det være viktig med variasjon i sikringen. Elvesikringen er forventet å gå 30-90 cm over dagens terreng. Den må derfor også tilpasses landskapet inn mot eiendommene. I enkelte områder med liten høydeforskjell kan det være naturlig at terreng bygges mot flomsikringen ved å heve terrenget på deler av eiendommen. I andre områder vil sikringen i seg selv kunne fungere som et gjerde. Så lenge sikringen ikke overstiger ca. 100 cm vil det kunne gi en fin innsikt til Rukkedøla fra eiendommene.

Det er planlagt at flomsikringen skal ha et grønt preg. Med den foreslåtte sikringen med naturstein langs den sørlige elvebredden fra Hajem bro vil sikringstiltaket begrense muligheten for kantvegetasjon ned i elva langs sørlige bredd. Det er i dag mer sammenhengende kantvegetasjon på store strekninger på nordsiden av Rukkedøla. Denne kantvegetasjonen har sikringsarbeidene i størst mulig grad som utgangspunkt å beholde uendret.

Det er viktig at det legges til rette for adkomst til Rukkedøla på utvalgte steder. Dette vil bli nærmere avklart i detaljprosjekteringen og i dialog med de berørte eiendommene.